

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: buitengewoon onderwijs (bachelor na bachelor) van de Arteveldehogeschool**

datum	A. Inleiding
3 september 2013	Bij brief van 7 januari 2013 heeft het instellingsbestuur van de Arteveldehogeschool te Gent een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: buitengewoon onderwijs (bachelor na bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 7 januari 2013 en ontvankelijk verklaard op 30 april 2013.
onderwerp	
Accreditatierapport en -besluit (001421)	
uw kenmerk	
bijlage	
1	De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Peter Verleg (onderwijsdeskundige), zelfstandig adviseur/directeur-eigenaar van PeterVerleg/Consultancy BV;

Leden:

- Els Palmaers (domeindeskundige), gewezen algemeen directeur van de koepel van vrije Centra voor leerlingbegeleiding; was als lid van de Algemene Raad van de Vlor betrokken bij de advisering van talloze onderwijsdossiers;
- Maria Beerten (domeindeskundige), vrijwilliger ProS (Problemen op School); geeft vormingen in verband met herstelgericht werken op school;
- Helga Melis (domeindeskundige), directeur van het Virgo Maria-instituut (GVBS) te Antwerpen-Merksem;
- Katrien Torfs (student-lid), studeerde de bachelor-na-bachelor opleiding zorgverbreding en remediërend leren aan de Lessius Hogeschool te Mechelen. Daarvoor haalde zij een bachelordiploma kleuteronderwijzeres bij de Katholieke Hogeschool Kempen. Als GOK-leerkracht is zij reeds 6 jaar werkzaam bij een concentratieschool te Borgerhout in Antwerpen.

Secretaris:

- Lieve Paternoster.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 12 en 13 oktober 2011. Het visitatierapport dateert van 4 december 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

C. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie heeft waardering voor de doelstellingen en het onderwijsconcept van de opleiding. Die slaagt erin aansluiting te vinden bij actuele en internationale tendensen, onder meer wat inclusie betreft. De commissie is van mening dat er een grote mate van consistentie bestaat in de mate waarin de vertaling gebeurd is naar de beroepsprofielen. Het concept van de opleiding is gericht op het aankweken van duurzame competenties en op de verruiming van het blikveld. Zij wil geen recepten aanreiken voor mogelijke problemen. Het onderwijs is georganiseerd volgens de principes van volwassenenvorming, maar is ingebed in de bamastructuur. Inzichten worden voortdurend getoetst aan de praktijk.

De commissie heeft waardering voor de duidelijke profilering van de OPLEIDING BuO, die tot stand gekomen is in nauw overleg met het werkveld, namelijk een gemeenschappelijk denkkader, één continuüm van zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en vanuit een visie die schoolontwikkeling in de brede zin nastreeft. De opleiding is er zich goed van bewust dat het leerzorgkader nog officieel moet worden ingevuld. Om die reden is een constante afstemming tussen de opleidingsdoelstellingen en de realiteit in het werkveld nodig.

Programma

De manier waarop aan elk van de competenties gewerkt wordt in bepaalde opleidingsonderdelen gaf aanleiding tot het opstellen van een competentiematrix, waarin de leerlijnen en de vooropgestelde competentiegroei duidelijk worden. In die competentiematrix wordt ook bepaald tot op welk niveau de aan elk opleidingsonderdeel gerelateerde competenties worden verworven, en wordt de relatie tussen de opleidingsonderdelen en de competenties zichtbaar.

De opleiding biedt een modeltraject aan, dat op twee manieren kan gevolgd worden: ofwel loopt het traject over vier semesters (avondonderwijs op woensdag en donderdag, en praktijk op de eigen school voor BuO), ofwel kiezen studenten voor een voltijds traject, dat

Pagina 3 van 8 loopt over twee semesters (duaal onderwijs met avondonderwijs en dagonderwijs, aangevuld met praktijk in een door de opleiding geselecteerde opleidingsschool). In 2008–2009 ontwikkelde de opleiding, in overleg met de opleidingsraad en de opleidingsadviesraad een specifiek traject voor studenten zonder lerarendiploma die in het BuO werken. De commissie drukt de zorg uit dat de verbreding (door de diverse instroom) niet ten koste zou gaan van de verdieping in de opleiding.

De commissie stelt een grote dynamiek vast bij het opleidingsteam om het curriculum bij te sturen, door heroriëntering van opleidingsonderdelen en door wijziging van bepaalde accenten, met de bedoeling voortdurend in te spelen op de behoeften die geformuleerd worden vanuit het beroepenveld.

De beroepspraktijk neemt in het opleidingsprogramma een centrale plaats in. Praktijk is het geheel van activiteiten die een student vervult binnen de context van zijn school, gericht op de doelen van het opleidingsonderdeel waarvoor de student is ingeschreven. De opleiding voorziet geen afzonderlijke stageperiode. De commissie heeft waardering voor de internationale oriëntering van de opleiding en moedigt de opleiding aan om kansen te blijven geven aan de mobiliteit van studenten en medewerkers.

De opleiding neemt deel aan verschillende projecten van toegepast onderzoek, waarvan de resultaten ingebed werden in de inhoud van de opleidingsonderdelen uit het programma . Sinds 2009–2010 werd het eindwerk omgevormd naar een bachelorproef. Dat omvormingsproces is volgens de commissie nog niet helemaal voltooid: het niveau van de bachelorproeven kan nog verhogen, en onder meer de probleemstelling, de bronvermelding en de lay-out kunnen nog verbeterd worden. De commissie raadt de opleiding aan om het concept van de bachelorproef nog beter uit te schrijven.

De commissie is van mening dat het gemeenschappelijke traject voor de studenten van beide leerroutes (voltijds traject en avondtraject) logisch opgebouwd is.

Het programma omvat 60 studiepunten. De commissie raadt de opleiding aan om meer transparantie bij de studietijdmetingen te voorzien, teneinde het belang van studietijdmetingen in relatie met de studeerbaarheid van het programma te beklemtonen.

De commissie stelt vast dat de opleiding gebruikmaakt van een uitgebreide mix van didactische werkvormen. Daarbij worden aspecten van interactief samenwerkend leren, kennisonderwijs, probleemgestuurd onderwijs, duaal onderwijs en werkplekleren gecombineerd. De opleiding wordt gekenmerkt door een sterke interactieve inslag met relatief weinig hoorcolleges. De commissie heeft vastgesteld dat supervisie en intervisie sterk uitgebouwd zijn, zeker in het voltijdse traject.

In de BNB-opleiding zijn er geen traditionele examens. Voor elk opleidingsonderdeel worden een beoordelingstaak en een praktijktaak voorzien. De commissie is van mening dat de evaluatie van taken en praktijkopdrachten degelijk verloopt. De commissie pleit voor een kritische analyse en reflectie op het huidige evaluatiebeleid/toetsbeleid, en beveelt – waar mogelijk en wenselijk – een grotere balans tussen proces- en product-evaluatie/toetsing aan, zodat een grotere objectivering kan worden bekomen.

Pagina 4 van 8 De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor een bachelor-na-bacheloropleiding. De commissie raadt de opleiding aan het door de hogeschool ontwikkelde digitale studentvolgsysteem zo vlug mogelijk te implementeren in de opleiding.

Inzet van personeel

De commissie heeft waardering voor de gekozen besturingsfilosofie van de hogeschool, die ertoe leidt dat medewerkers zich betrokken voelen bij het beleid van de hogeschool, initiatief nemen, zich verantwoordelijk voelen en serieus genomen worden. De gedragen communicatie met korte lijnen valt op. De organisatiestructuur heeft een positieve invloed op de organisatiecultuur, die zorgt voor een stimulerende omgeving. De commissie heeft waardering voor de manier waarop de hogeschool omgaat met diversiteit bij de rekrutering van haar medewerkers. Interdisciplinair werken is belangrijk voor de bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs.

Een taakinfillingsmodel zorgt ervoor dat alle opdrachten evenwichtig gespreid worden over alle medewerkers en volgens hun competenties, en maakt ieders engagement zichtbaar. De commissie stelt vast dat de taken duidelijk omschreven zijn, maar ze drukt haar bezorgdheid uit over de werkdruk van de interne medewerkers.

De opleiding kiest bewust voor een grote groep externe medewerkers (meer dan 100) die erg actief zijn in het werkveld en veel expertise binnenbrengen in de opleiding. Aan de mentoren biedt de opleiding een mentorenvorming aan. Zij organiseert ook een tweejarige opleiding voor supervisors.

Voorzieningen

De opleiding wordt georganiseerd op de campus Kattenberg, die bij de commissie studentvriendelijk overkomt, ook ten behoeve van de BNB-studenten.

De commissie oordeelt dat de onderwijslokalen behoorlijk uitgerust zijn, maar dat de werkomgeving voor de medewerkers zou kunnen verbeteren. Zij is van mening dat het aanbod aan boeken en tijdschriften kwalitatief in orde is.

De commissie is van mening dat de begeleiding van de studenten sterk uitgebouwd is, en dat de opleiding beschikt over gekwalificeerde en betrokken begeleiders. De begeleiding op het niveau van de opleidingen Bachelor na Bachelor is herkenbaar ingebed in het beleid van de hogeschool. De opleiding is van mening dat het rendement van de studies behoorlijk is, maar dat studieadvies ook nodig is om het welbevinden te bevorderen, bijvoorbeeld door studiefaciliteiten te voorzien.

Als voorbeeld van instroombegeleiding zijn de instapcursussen en de taalcoaching vermeldenswaard.

Interne kwaliteitszorg

Op basis van de beschikbare documentatie en aan de hand van de diverse gesprekken stelt de commissie vast dat het besturingssysteem van de hogeschool performant is, en dat vanuit het beleid de klemtoon gelegd wordt op zelf verantwoordelijkheid nemen en zelf kunnen organiseren. Diensten werken ondersteunend voor de diverse initiatieven in de opleidingen, en de betrokkenen ervaren dat ook zo.

De commissie krijgt diverse kwaliteitsvolle voorbeelden van gerealiseerde verbeteringsdoelen, onder meer de informatieverstrekking aan kandidaat-studenten, de bijsturing van de ECTS-fiches op basis van uitgevoerde studietijdmetingen, de inrichting van

Pagina 5 van 8 het opleidingsonderdeel 'Initiatie onderwijs' als antwoord op de instroom van niet-leraren en de verschillende verbeteringsacties aan het curriculum van de BNB. De commissie doet de suggestie om voor SOVOArte en de ombudswerking indicatoren te voorzien, zodat de werking met relevant cijfermateriaal kan onderbouwd worden. De commissie is van mening dat de interne en de externe communicatie (onder meer met betrekking tot internationalisering) nog kan verbeterd worden.

De commissie is van mening dat onderzoek, opleiding en werkveld met elkaar verbonden worden in tijd en ruimte, en drukt hiervoor haar waardering uit. De commissie heeft uit de verschillende gesprekken kunnen opmaken dat de opleiding beschikt over loyale en betrokken 'supporters': studenten, oud-studenten en vertegenwoordigers van het werkveld.

Resultaten

De opleiding is volgens het werkveld vernieuwend te noemen. De commissie onderschrijft volmondig de mening van de vertegenwoordigers van het werkveld. Ze heeft ook grote waardering voor het opleidingsprogramma en voor het niveau van de beoordelingstaken, die een verwerking van de praktijk bevatten. Hoewel het niveau van de bachelorproeven doorgaans behoorlijk is, moedigt ze de opleiding aan om het concept van de bachelorproeven verder uit te schrijven, waardoor het niveau nog kan verhogen. De begeleiding en de beoordeling van de praktijk en de bachelorproef zijn volgens de commissie vermeldenswaard.

De opleiding zegt – in navolging van de hogeschool – geen streefcijfers voor de bachelor-na-bachelor te formuleren, omdat dit weinig zinvol is. De hogeschool wil eerst een grondige doorstroomanalyse uitvoeren en de leerpunten die hieruit voortvloeien, omzetten in het beleid. In het licht van het Flexibiliseringsdecreet zal het beleid zich vooral focussen op de slaagcijfers van de eerste schijf en op de gemiddelde studieduur van het modeltraject. De hogeschool wil bij het definiëren van het beleid ook de studie-uitval als een belangrijke indicator in haar beleid opnemen.

De slaagcijfers voor de bachelor-na-bachelor Buitengewoon onderwijs zijn hoog. Van de studenten die in 2008–2009 voor meer dan 53 studiepunten ingeschreven zijn, slaagt 96 procent minstens voor 75 procent van de opgenomen studiepunten. De uitval bedraagt ongeveer 7 procent, en is duidelijk lager dan het hogeschoolgemiddelde. Globaal gezien slaagt ongeveer 83 procent van de studenten voor de bachelor-na-bachelor Buitengewoon onderwijs.

De commissie pleit voor het formuleren van streefcijfers, streefdoelen en het gebruikmaken van benchmarkgegevens.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	Ok
		2.7 afstemming omgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	Nvt
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	G
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

F. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: buitengewoon onderwijs (bachelor na bachelor) van de Arteveldehogeschool

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: buitengewoon onderwijs (bachelor na bachelor) van de Arteveldehogeschool goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Gent wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 3 september 2013

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

---

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 20 augustus 2013 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot een tekstuele aanpassing

Pagina 8 van 8 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Arteveldehogeschool
– adres instelling:	Hoogpoort 15 BE-9000 GENT België
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in het onderwijs: buitengewoon onderwijs
– niveau en oriëntatie	bachelor na bachelor
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	Modeltraject met twee varianten: avondtraject verspreid over 4 semesters en duaal traject verspreid over 2 semesters
– vestiging opleiding	Gent
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Onderwijs
– bijkomende titel	geen